

Jan Wałach (1884-1979)

Pasterstwo (1933)

olej na tekturze

Niegdyś Beskid Śląski był pełen hal i pasących się owiec, stanowiły część naturalnego krajobrazu. Osadnictwo na tych ziemiach rozpoczęło się w XIV wieku karczowaniem i wypalaniem lasów pod uprawy. Początkowo miało to miejsce na terenach niżej położonych, a od XVI wieku, kiedy rozwinęła się gospodarka sałasznicza, także na stokach górskich. Ten typ gospodarowania na nieurodzajnych, górskich glebach wprowadzili w Beskidach wołoscy pasterze, którzy zawędrowali tu z terenów dzisiejszej Rumunii, przynosząc ze sobą elementy bogatych kultur napotykanych podczas swych wędrówek. Przez stulecia w Beskidach pasły się owce pod czujnym okiem bacy, juhasów i psa.

Dla artysty Jana Wałacha pasterstwo było jednym ze źródeł inspiracji, któremu poświęcił liczne prace wykonane w różnych technikach plastycznych. Były głównymi "bohaterami" prac, jak i stanowiąc tło do całości kompozycji. Na swoich obrazach zarejestrował miyszanie owiec - pierwsze wiosenne wyjście na halę, redyk jesienny - rozejście się owiec na zimę, nieistniejącą już architekturę pasterską.

Ludy wędrujące od Rumunii łukiem Karpat aż po Beskidy nazywano Wołochami, Wałachami - również nazwisko artysty jest pochodzenia wołoskiego.

CZY WIESZ, ŻE...

sałasz - to polana leśna po wykarczowaniu,

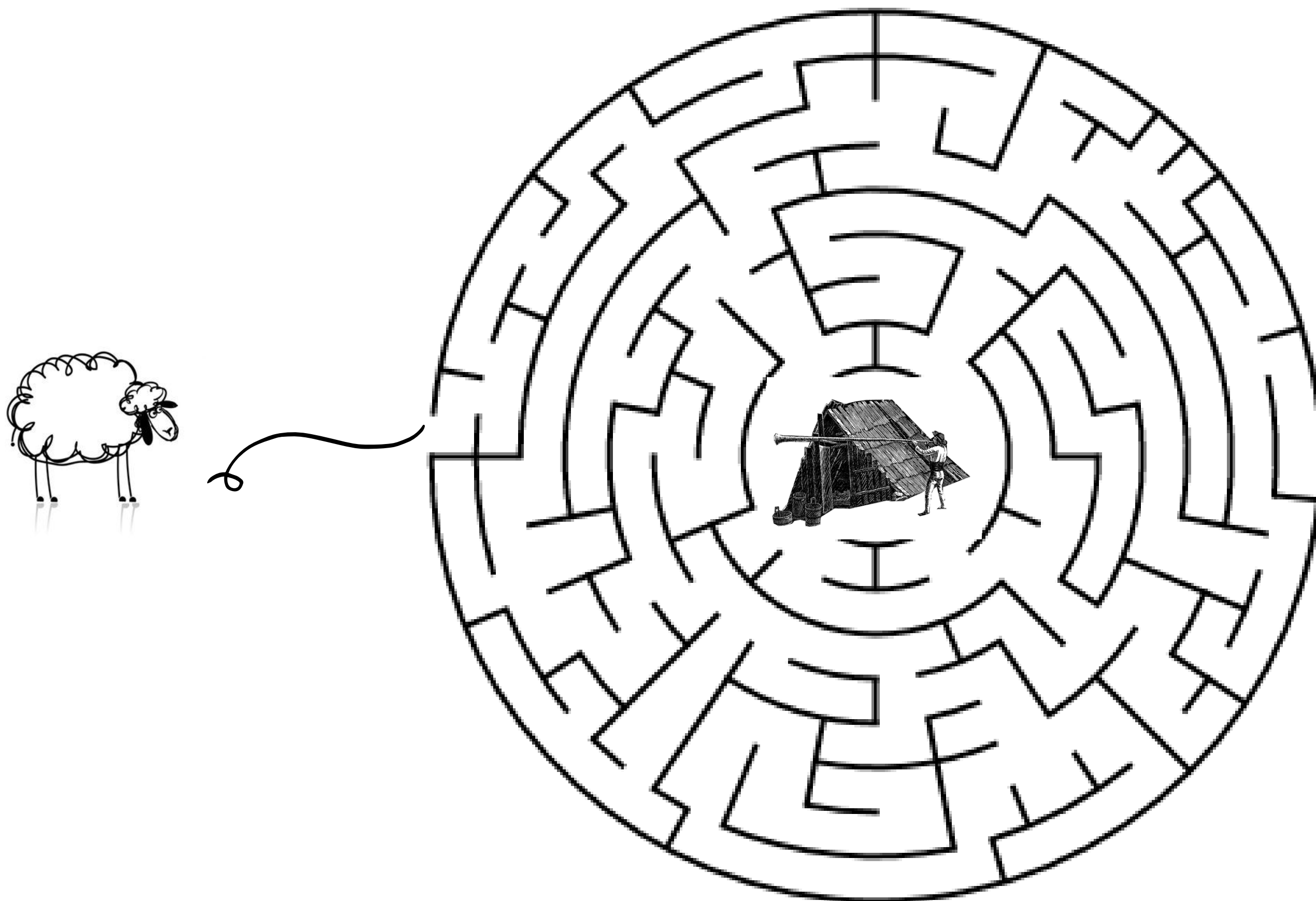
bacza - odpowiadał za porządek na sałaszu,

kolyba - pomieszczenie gospodarcze, w którym przerabiano mleko na sery,

hólajnik - pomocnik baczy, wypasał owce

ZADANIA

Zaprowadź owcę do kolyby.

Wybór dzieła i tekst: Ewa Cudzich
Konceptcja i opracowanie graficzne: Ewa Cudzich,

"Wielka sztuka mieszka w małych miejscach - Jan Wałach cyfrowo - edukacyjny cykl filmowy"
"Zrealizowano w ramach programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Kultura w sieci"